

OBLIGATORISK ÅRLIG RAPPORTERING

– en oppklaring

I forbindelse med den årlige rapporteringa til Utdanningsdirektoratet og fylkeskommunen angående de lovpålagte kravene til lærebedrifter, har vi fått tilbakemeldinger om, og ser på svarene fra dere lærebedriftene, at det er litt uklart hva de forskjellige spørsmålene egentlig dreier seg om. Her kommer litt info om hvordan virkeligheten henger sammen med ordene i lovparagrafene som gjelder for videregående opplæring i bedrift:

Arbeids- og læremiljø

Lærebedrifta skal skape eit godt arbeids- og læremiljø.

(Opplæringslova § 4-4)

-> Her har alle svart ja.

Intern plan

Lærebedrifta skal utvikle ein intern plan for opplæringa, for å sikre at lærlingen, praksisbrevkandidaten eller lærekandidaten får ei opplæring som tilfredsstillar krava i læreplanen, eventuelt den individuelle opplæringsplanen.

(Opplæringslova § 4-4)

-> Dette punktet i loven dekkes av *Kompetanseboka* (<https://app.kompetanseboka.no>). Alle lærlinger og faglige ledere som er tilknyttet Marint Kompetansesenter har en personlig login til dette digitale opplæringsverktøyet som er en samling praktiske/muntlige/skriftlige oppgaver som dekker alle målene i læreplanen i det aktuelle faget. Så om den faglige lederen tilser at lærlingen gjør boka si, er den «interne planen for opplæring» tilstrekkelig per nå. Opplæringskonsulentene hos Marint Kompetansesenter følger også med på at boka blir gjort. I tillegg er det for flere av fagene utarbeidet (og for resten er det på vei) en framdriftsplan for arbeidet i kompetanseboka. Dette er en anbefalt rekkefølge for oppgavene som dere finner under «beskrivelse» inne i kompetanseboka.

Vurdering

Eigenvurderinga er ein del av underevgsvurderinga, og formålet med eigenvurderinga er at eleven, lærlingen, praksisbrevkandidaten og lærekandidaten reflekterer over og blir bevisst på eiga læring. Eleven, lærlingen, praksisbrevkandidaten og lærekandidaten skal delta aktivt i vurderinga av eige arbeid, eigen kompetanse og eiga fagleg utvikling.

(Forskrift til opplæringslova § 3-12)

-> Dette punktet i loven dekkes av «stjernesystemet» i *Kompetanseboka*. Lærlingen skal vurdere hver oppgave den løser med en, to eller tre stjerner ut fra hvor godt den synes oppgaven er løst. Ved godkjenning av innlevert oppgave, gir den faglige lederen sin vurdering på samme måte tilbake. Vi anbefaler og oppfordrer alle til å bruke kompetanseboka helt fra begynnelsen, slik at lærlingen og faglig leder tidlig i forholdet venner seg til å diskutere og vurdere læringa.

Halvårsvurdering

Halvårsvurdering er ein del av underevgsvurderinga for lærlingar, praksisbrevkandidatar og lærekandidatar. Halvårsvurderinga er utan karakter og skal beskrive kompetansen til lærlingen, praksisbrevkandidaten og lærekandidaten i forhold til kompetansemåla i læreplanverket. Ho skal også gi rettleiing om korleis lærlingen, praksisbrevkandidaten og lærekandidaten kan auke kompetansen sin i faget. Instruktøren gjennomfører halvårsvurderinga utan karakter.

(Forskrift til opplæringslova § 3-14)

-> Dette punktet i loven dekkes når lærling og faglig leder setter seg ned og samtaler rundt spørsmålene i- og svarer på halvårsvurderinga som Marint Kompetansesenter sender ut via Survey Monkey hvert halvår. Undersøkelsen står åpen i fem måneder, og Marint Kompetansesenter purrer på alle til det er gjort.

Faglig leder

Ei lærebedrift skal ha ein eller fleire fagleg kvalifiserte personar (fagleg leiar) som har ansvaret for opplæringa, og skal sjå til at opplæringslova med forskrifter blir oppfylt.

(Opplæringslova § 4-3)

-> Dette punktet i loven er dekket for alle våre medlemsbedrifter. Alle lærlinger har en faglig leder. Dere som har mottatt denne undersøkelsen er faglige ledere for lærlingen(e) dere følger opp. Marint Kompetansesenter sørger for at alle er godkjente som kvalifisert faglig leder hos M&R fylkeskommune. Det er faglig leder som signerer lærekontrakten, og godkjenner oppgavene i kompetanseboka.

Instruktør

Kvar enkelt bedrift skal ha ein eller fleire instruktørar som står føre opplæringa av lærlingane, praksisbrevkandidatane og lærekandidatane.

(Opplæringslova § 4-3)

Faglig leder og instruktør kan være samme person.

-> Dette punktet i loven er dekket hos alle siden alle bedriftene har en faglig leder. Noen har instruktør i tillegg.

Representant for de ansatte

Ein eller fleire representantar for arbeidstakarane skal saman med den eller dei faglege leiarane jamleg sjå til at lærebedrifta følgjer pliktene etter opplæringslova med forskrift.

(Opplæringslova § 4-7)

-> En representant for de ansatte, for eksempel den som er tillitsvalgt eller verneombud som *ikke* er opplæringsansvarlig, skal være bevisst å ha et lite oppsyn med lærlingen. Hele bedriften er egentlig med på å lære opp lærlingen, og denne representanten skal passe på at dette går greit for seg. Tanken er at den skal bygge opp et tillitsforhold til lærlingen og egentlig fungere som en slags støttekontakt.

Endring og heving av lærekontrakt

Endring og heving av lærekontrakt og opplæringskontrakt.

(Opplæringslova § 4-6)

-> Det viktigste hvis det oppstår problemer som dere ikke greier å løse på en grei måte, er at dere **tar kontakt med Marint Kompetansesenter**, så vil vi bistå dere gjennom prosessen, liten eller stor. En lærekontrakt eller tilsvarende kan etter samtykke med fylkeskommunen endres til en annen type kontrakt. En lærekontrakt eller tilsvarende kan heves dersom partene er enige om det, etter at fylkeskommunen er orientert (gjennom Marint Kompetansesenter). Etter samtykke fra fylkeskommunen kan kontrakten heves av *en* av partene dersom:

- a) den andre parten gjør seg skyldig i vesentlige brott på pliktene sine i arbeidsforholdet
- b) ein av partene viser seg ute av stand til å halde fram i læreforholdet, eller
- c) lærlingen, praksisbrevkandidaten, lærekandidaten eller kandidaten for fagbrev på jobb skriftleg seier frå at det er ei urimeleg ulempe for han eller ho å halde fram ut kontraktida.

Fullstendig lovtekst finnes her: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61#shareModal>

Gå til §4-6.

Informasjon om dette finner dere også helt til sist i informasjonsheftet som alle lærlinger, faglige ledere og lærebedrifter får utdelt fra oss.

Men igjen,- oppstår det problemer, ta kontakt med oss, vi hjelper dere!

Intern kvalitetssikring

Lærebedrifta skal ha intern kvalitetssikring, slik at lærlingen, praksisbrevkandidaten eller lærekandidaten får opplæring i samsvar med lova her og forskrifta til denne.

(Opplæringslova § 4-7)

-> I og med at både faglig leder og evt. instruktør og Marint Kompetansesenter har innsyn i lærlingens arbeid i kompetanseboka, og ser at opplæringen som skal bli gitt blir det, gjennom at det dokumenteres der, fungerer dette som et system for intern kvalitetssikring. Marint Kompetansesenter sjekker kompetansebøkene jevnlig, og følger opp lærlinger/bedrifter som ikke jobber i boka.

Håper dette var til nytte!